

Pilinszky világlátása

Alább egy lehetséges megoldást találsz arra, hogy az adott versrészletből mit ragad meg Nágel Kornél képzőművész, mi tükröződik alkotásában a szöveghellyel kapcsolatban.

Vers	Kép	Saját gondolatok
<p>Apokrif 1</p> <p>Mert elhagyatnak akkor mindenek.</p>		<p>Embriókat látunk lufikban, melyeket elengedtek és ég és föld között lebegnek.</p> <p>Az első sor hangulatát tükrözi a kép, a teljes elhagyatottságra utal.</p>
<p>Külön kerül az egeké, s örökre a világvégi esett földeké, s megint külön a kutyaólak csöndje. A levegőben menekvő madárhad. És látni fogjuk a kelő napot, mint tébolyult pupilla néma és mint figyelő vadállat, oly nyugodt.</p>		<p>Az ég egy nagy szem alakját veszi föl. Pupillája tág és fekete. Ez utal a „tébolyult pupilla” részre.</p> <p>A kép hangulata feszült és mozdulatlan, mint a versrészlet.</p>

De virrasztván a
számkivettetésben,
mert nem alhatom akkor
éjszaka,
hányódom én, mint ezer
levelével,
és szólok én, mint éjidőn a fa:

Ismeritek az évek vonulását,
az évekét a gyűrött földeken?
És értitek a mulandóság
rácát,
ismeritek törődött kézfejem?
És tudjátok nevét az
árvaságnak?
És tudjátok, miféle fájdalom
tapossa itt az örökös sötétet
hasadt patákon, hártvás
lábakon?
Az éjszakát, a hideget, a
gödröt,
a rézsut forduló fegyencfejet,
ismeritek a dermedt vályukat,
a mélyvilági kínt ismeritek?

A fakéregszerű háttér
utal a versrészlet első
szakaszára.

A feszített kín átélését
ragadja meg a
képzőművész a
céltáblára kifeszített
éjszakai lepke
alakjában.

Feljött a nap. Vesszőnyi fák
sötétben
a haragos ég infravörösében.

A feszültséget, a belső
drámát, a tébolyultság
határát jeleníti meg a
kép. A vesszőnyi fák
ember alakúak.
Soványak, mint a
lágerek lakói.

Így indulok Szemközt a
pusztulással
egy ember lépked hangtalan.
Nincs semmije, árnyéka van.
Meg botja van. Meg rabruhája
van.

Rabruhás ember bottal,
apokaliptikus táj
körülötte.

2

Ezért tanultam járni! Ezekért
a kései, keserü léptekért.

S majd este lesz, és rámkövíl
sarával
az éjszaka, s én húnyt pillák
alatt
őrzöm tovább e vonulást, e
lázás
fácskákat s ágacskáikat,
Levelenként a forró, kicsi
erdőt.
Valamikor a paradicsom állt
itt.
Félálomban újuló fájdalom:
hallani óriási fáit!

A kép zsúfoltsága adja a
feszültséget. A versben
lévő szavak fejezik ki
ezt: vonulás, lázas,
fájdalom.

Az alkotó talán a
„Levelenként a forró, kicsi
erdőt” sorra alapozza a
kép felépítését.

<p>Haza akartam, hazajutni végül, ahogy megjött ő is a Bibliában. Irtóztató árnyam az udvaron. Törődött csönd, öreg szülők a házban. S már jönnek is, már hívnak is, szegények már sírnak is, ölelnek botladozva. Visszafogad az ősi rend. Kikönyöklök a szeles csillagokra -</p>		<p>A versrészlet a bibliai tékozló fiú történetét idézi fel. A kép is ezt jeleníti meg. Fáradtan, megtörve nyúl az ábrázolt alak a kilincshez. Az ajtóból kiáradó sugárszerű fény a hazatérés szakrális minőségére utalhat.</p>
<p>Csak most az egyszer szólhatnék veled, kit úgy szerettem. Év az évre, de nem lankadtam mondani, mit kisgyerek sír deszkarésbe, a már-már elfuló reményt, hogy megjövök és megtalállak. Torkomban lüktet közeled. Riadt vagyok, mint egy vadállat.</p>		<p>A kép két arcot és egy kerítéshez hasonló rácsot ábrázol. A két arc egymásba illeszkedik. Az arcok légiesek, mintha csak ködből, füstből állnának. Talán ezzel érzékelteti az alkotó az „elfuló reményt”. Szomorúság hatja át a képet.</p>
<p>Szavaidat, az emberi beszédet én nem beszélem. Élnek madarak, kik szívszakadva menekülnek mostan az ég alatt, a tüzes ég alatt. Izzó mezőbe tűzdelt árva lécek, és mozdulatlan égő ketrecek.</p>		<p>Az alkotásban lévő képi megjelenítés azonos a versben kirajzolódott képpel: Madarak az égen, de formájuk olyan, mintha drótkerítés lenne. A mezőbe tűzdelt lécek szintén a versben megjelenített képet tükrözik.</p>

Akkorra én már mint a kő
vagyok;
halott redő, ezer rovátka rajza,
egy jó tenyéryi törmelék
akkorra már a teremtmények
arca.

Az egész kép egy szikla
benyomását kelti. A
szikla kis kövekből áll.
Ha közelebből nézzük,
akkor látszik csak
igazán, hogy ezek a kis
kövek arc formájúak.
Sok-sok arc alkotja a
sziklát. Mint a versben:
*„törmelék
akkorra már a teremtmények
arca.”*

És könny helyett az arcokon a
ránckok,
csorog alá, csorog az üres
árok.

A kép olyan, mint egy
márvány. Erezett, de
nem a víztől, hanem
felépítésétől, anyagától.

A versben leírt könny
helyetti ránckokat jeleníti
meg a kép.